

พลังทีมงาน:

พลังชีวิตแห่งองค์กร

วิเชียร ศิริสุภาพกุล

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

ส่วนผลมรดกที่ 4

แล้วมาดูส่วนผสมของพลังชุดที่ 4 นี้ จะเห็นว่าเป็นส่วนผสมที่ไม่ธรรมดาเช่นกันดังนี้

มีความรู้สึกว่าเป็นการทำงานที่คุ้มค่า (Worth to do) การมีความรู้สึกร่วมกันว่างานที่กำลังทำอยู่นั้นมีคุณค่าทางใจ คุ้มค่าต่อการทุ่มเทและอุทิศแล้ว จะเป็นอาหารทางใจที่หล่อเลี้ยงความปลื้มปิติอย่างน่าชื่นใจ ความรู้สึกนี้แม้วัดไม่ได้ในเชิงปริมาณ แต่ความรู้สึกสุขใจต่อผลงานร่วมกันนี้ จะเป็นพลังดึงดูด และเหนี่ยวนำให้สมาชิกในทีมมีกำลังใจในการทำงานครั้งต่อไป

อยู่ห่างจากความไม่พอใจ (Away from Dissatisfaction) มนุษย์มีอารมณ์ และความรู้สึก บางครั้งบางคนอาจอ่อนไหว ไวต่อความรู้สึก อาจมีการกระทบกระทั่งจนไม่พอใจกันบ้างซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา ประเด็นนี้ไม่ควรมองข้าม เมื่อใดก็ตามที่เกิดความไม่พอใจขึ้นในสมาชิก จะต้องรีบขจัดจุดอ่อนนี้ ทำความเข้าใจกันเสียให้ได้ เมื่อใดก็ตามที่มีการกินแหนงแคลงใจ ต้องเปิดใจ แก้ไข ปลดปล่อยความไม่พอใจต่อกันออกไป

ทำงานอย่างปลอดภัย (Work Safely) ความปลอดภัยในความหมายนี้ หากใช้มีในเฉพาะกับเครื่องจักรเครื่องกล ไฟฟ้า ฯลฯ เท่านั้น แม้ในงานสำนักงาน หรืองานอื่นใดก็อาจไม่ปลอดภัยได้หากทำงานด้วยความประมาทและเดินเล่น ก็อาจก่อความเสียหายต่อลูกค้า ต่อสาธารณชน ต่อผู้บริโภคได้ ดังนั้น การมีความรู้สึกของความปลอดภัยจึงเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อวิธีการทำงาน ต่อผลงาน ต่อผลผลิต หากสมาชิกในทีมงานมีจิตสำนึกนี้แล้ว พลังทีมงานมีชัยไปกว่าครึ่งแล้ว

เป็นสถานที่น่าสนุกและน่าทำงาน (Enjoyable Workplace) ปกติในชีวิตประจำวัน เราจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับสถานที่ทำงาน

เพราะฉะนั้น เราจึงอยู่ในสังคมในสถานที่ทำงานมากกว่าอยู่ในบ้านในหลายๆ องค์การจึงออกแบบตกแต่งสถานที่ทำงานให้น่าอยู่น่าทำงาน เรียกว่าสร้างสรรบรรยากาศให้มีลักษณะผ่อนคลาย ซึ่งเป็นจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่ทำให้ไม่เคร่งขรึมจนเกินไป อย่างไรก็ตาม ในฐานะของคนทำงานก็ควรจะนึกเสมอว่าเป็นสถานที่ที่น่าทำงานน่าสนุก นี่คือการสร้างสภาวะอารมณ์ของเราไปสู่วิถีทางอันเป็นบวก เมื่อมีความคิดเช่นนี้ ก็จะทำงานด้วยความเบิกบาน และแม้มีปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ก็ยังมีสมาชิกในทีมที่ร่วมกันแก้ไขปัญหา อยู่ในสังคมการทำงานที่น่ารื่นรมย์

เป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมดี (Good Environment) เป็นเรื่องธรรมชาติ และปกติของปฏุชนทั่วไปที่ต่างปรารถนาจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี การจะมีสภาพแวดล้อมที่ดี ส่วนหนึ่งคงอยู่ที่การร่วมสรรค์สร้างให้มีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดีในที่นี้ หากมีแต่เพียงวัตถุสิ่งของ ต้นไม้ใบหญ้าเท่านั้น สภาพแวดล้อมจากสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า “มนุษย์” เป็นปัจจัยที่มีส่วนที่ช่วยให้สถานที่ที่มีบรรยากาศดี สภาพแวดล้อมดีด้วย หากสถานที่ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ อารมณ์ความรู้สึกมีมาผสมผสานกันเข้า ย่อมเป็นแรงพลังหนุนส่งให้สภาพบรรยากาศโดยรวมเป็นไปในทางบวก นี่เป็นปัจจัยหนุนให้การทำงานเป็นทีมมีพลังอย่างเหลือเชื่อ

ทำงานเป็นทีม (Team) หลายคนที่เคยชมการร้ายรำเจ้าแม่กวนอิมพันมือของนาฏศิลป์จีนแผ่นดินใหญ่คงจะชื่นชมในความพร้อมเพรียงของคณะนี้ เพราะชาวคณะที่ร้ายรำชุดนี้ล้วนเป็นคนใบหูหนวก ทุกคนผ่านการฝึกซ้อมอย่างหนักหน่วง โดยมีโค้ชคอยกำกับท่วงท่า และทุกคนก็ร้ายรำ เปลี่ยนท่วงท่าได้สวย สง่างาม อย่างเหลือเชื่อ สมาชิกในคณะนี้มิใช่จะมีเพียงผู้หูหนวกเท่านั้น แต่ยังมีผู้ชายอยู่ด้วย ผู้ชายจะถูกวางตัวอยู่หลังสุด เพื่อว่าเวลาเหยียดแขนและนิ้วออก

ไป เราจะเห็นแขนและนิ้วมือในระดับที่เสมอกับแขน และนิ้วมือของนักว่ายน้ำอาชีพคนหน้าๆ นั่นเป็นเพราะโครงสร้างสรีระแขนของชายจะใหญ่กว่า แต่พอยื่นอยู่หลังๆ เราจึงเห็นว่ามีความกลมกลืนไม่มีความแตกต่าง และยิ่งเมื่อได้ฟังการสัมภาษณ์เบื้องหลังการฝึกซ้อมจากเหล่านักว่ายน้ำด้วยแล้ว เขา และเธอเหล่านั้นฝึกซ้อมด้วยความอดทน บ้างก็ร้องไห้ห้อแต่ ด้วยความมานะอดทน ปลูกปลูก และแรงสนับสนุนจากเพื่อนๆ ประกอบกับแรงผลักดัน การให้กำลังใจจากโค้ช ผู้สอน (โค้ชก็หลังน้ำตาด้วยความชื่นชม เกือบจะถอดใจเช่นกัน เพราะต้องสื่อ และส่งสัญญาณการเปลี่ยนท่าทำให้เหมาะเจาะคล่องจงกับจังหวะที่เอียงมาถึงนิรมาณกายของแต่ละปาง (84 ปาง) ของเจ้าแม่กวอนอิมในเพลงสวดมนตร์ทิเบตอย่างไร้ก็ด้วย) นี่คงเป็นตัวอย่างของการทำงานเป็นทีมที่หน้าจะเด่นชัดที่สุด ที่แปลงจากจุดด้อย (เป็นใบ้ หูหนวก) ผ่านนาฏลีลาอันงามสง่า พร้อมกับกรอกำกับให้จังหวะการเปลี่ยนท่าจากโค้ช ส่งผลงานที่น่าชื่นชม

สัมพันธภาพในงานดีทุกระดับ (Good Relations) ลักษณะการทำงานขององค์กรต่างๆ เปรียบไปก็เสมือนการทำงานของอวัยวะในร่างกายทุกองคาพยพ จะขาดอวัยวะใดอวัยวะหนึ่งไม่ได้ เมื่อใดก็ตามที่มีความผิดปกติ หรือขาดความสมดุล จะกระทบถึงองคาพยพโดยรวม จะขอยกเรื่องราวต่อไปนี้เป็นอุทาหรณ์ประกอบดังนี้

โศกเป็นคิ้วคิ้ว

ตอนที่พระเจ้าสร้างมนุษย์ขึ้นมา นั้น อวัยวะต่างๆ ในร่างกายก็ทะเลาะกันว่า ใครควรจะเป็นหัวหน้า

สมอง ก็บอกว่า “ฉันควรจะเป็นหัวหน้า เพราะฉันคิดและตัดสินใจต่างๆ นานา”

เท้า ก็เถียงและบอกว่า “ฉันต่างหากที่ควรเป็นหัวหน้า เพราะฉันเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด

และต้องพาพวกแกทั้งหลายเคลื่อนไปยังจุดหมาย” **มือ** ก็สวนขึ้นมาทันที “ฉันต่างหากที่ควรเป็นหัวหน้า เพราะฉันทำงานหาเงินมา ทำให้พวกแกทั้งหลายมีชีวิตอยู่ได้”

และแล้วอวัยวะทั้งร่างกายต่างก็ยกเหตุผลที่ว่าตัวเองควรเป็นหัวหน้าอย่างอูดุดจนมาถึง **“ทวารหนัก”**

ยังไม่ทันที่ทวารหนักจะเอ่ยเหตุผลของตัวเอง ทุกอวัยวะก็ขำก๊ิ่งแล้วพร้อมใจกันบอกว่า

“ไม่มีทาง พวกเราไม่มีวันให้ทวารหนักเป็นหัวหน้าแน่นอน”

เมื่อเป็นดังนั้น ทวารหนักก็สไตรค์ไม่ยอมทำงาน เพียงไม่นานนัก อวัยวะต่างๆ ก็ปั่นป่วน อดห่ม่าน รวนเร่ไปหมด

สมองที่ว่าแน่ๆ ถึงกับสลบเหมือด จนในที่สุดต้องยอมให้ทวารหนักเป็นหัวหน้า

จากนั้น ทุกอวัยวะก็ก้มหน้าก้มตาทำงานของตัวเองต่อไป ในขณะที่หัวหน้าก็มีหน้าที่นั่งเฉยๆ แล้วก็ทำหน้าที่ขับถ่ายออกมา

ดังนั้น เราไม่ต้องคิดว่าจะให้คนที่ไม่มีสมองเป็นหัวหน้า เพราะมันเป็นหน้าที่ของ “ทวารหนัก” เท่านั้น

ข้อคิดจากเรื่องนี้ ในที่สุดจะสอนใจเราว่า ทุกอวัยวะล้วนมีความสำคัญ จะต่างกันตรงที่ลักษณะหน้าที่ แต่ทุกอวัยวะล้วนเกี่ยวพันซึ่งกันและกันทั้งสิ้น ในองค์กรก็เช่นกัน แม้แต่หน่วยงานจะมีหน้าที่ และความรับผิดชอบต่างกัน แต่หน่วยงานมี Role Classification บางหน่วยงานอาจเป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานรอง หน่วยงานสนับสนุน แต่ล้วนแล้วมีส่วนสนับสนุนกันทั้งสิ้น หากขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไป ย่อมไม่สมบูรณ์

สรุป

การทำงานเป็นทีมเป็นหัวใจก็จริง แต่ความเป็นพลังจะมี อานาภาพและเป็นพลังทวี (Synergy) ได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับสมาชิกแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน ความเป็นน้ำหนึ่งและใช้ภาษา (ใจ) ที่เหมือนกัน และที่สำคัญจะต้องมีความต่อเนื่อง สม่่าเสมอ คือมี Consistency ไม่ใช่เป็นแบบไฟไหม้ฟาง อันเป็นปรากฏการณ์ของหลายองค์กร ความพร้อมเพรียง ความเป็นทีมงานจะปรากฏหลังเสร็จสิ้นการอบรม แต่คล้ายหลังไปไม่กี่นาน ก็กลับไปสู่สภาพเดิมๆ ซึ่งคงเป็นหน้าที่ขององค์กรนั้นๆ ตลอดจนผู้นำ และสมาชิกทุกคนว่าจะจริงจังเพียงใด มีความเสมอต้นเสมอปลายในการปฏิบัติตามน้อยเพียงไหน เคล็ดลับจึงอยู่ที่ตรงนี้มากกว่า หาไม่แล้ว ถึงจะมีทีมงาน แต่ขาดจิตวิญญาณแห่งความเป็นทีมงาน มันก็ไม่ต่างจากขาดพลังชีวิตที่จะเป็นลมปราณขององค์กรนั่นเอง

